

Dohányárusok Közlönye

Megjelenik minden hó
1-én, 10-én és 20-án.
Egyes példány nem kapható.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Előfizetni csak fél évenként lehet.

A MAGYARORSZÁGI NAGY- ÉS KISTÖZSDE TULAJDONOSOK
SZAKKÖZLÖNYE ÉS ÉRTESETŐJE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Nagy János-utca 1/B.
hova az előfizetési összegek, valamint a
kéziratok küldendők.
Előfizetési ár fél évre 5 korona.
Kéziratok nem lesznek visszaadva.

KIADÓTULAJDONOS ÉS FELELŐS SZERKESZTŐ:
HATSEK ADOLF.

TARTALOM. Nyílt levél a pénzügyminiszter ur ő exczellenciájához. — A szivarok minősége. — Kérdések válasz nélkül.

Nyílt levél a pénzügyminiszter ur ő exczellenciájához.

Azon czélok, melyeket szaklapunk követ s annak révén kifejtett tevékenységünk Exczellenciád előtt nem lesz ismeretlen. Hisz Exczellenciád már 1894. évben kiadott rendeletében reámutatni méltóztatott, hogy a „Dohányárusok Közlönye“ a dohányegyedáruság érdekében hasznosan működik közre. Mi Exczellenciád ezen különös magas kegyélt tudtuk is megérdemelt mérvben méltányolni és főrekvésünk odairányult, hogy egyfelől a dohányjövédéknek, másfelől Magyarország dohány nagy- és kisárusainak hasznos szolgálatot tegyünk és ez ezetett bennünket minden cselekedetünkben.

Azért teljes hállával elismerjük, hogy sok mindenféle történet; nevezetesen a gyártás terén nagy változás állott be, oly értelemben, a milyenben azt sürgettük. Sok kártékony s hátráltató dolog megszüntetett, sok hasznos dolog életbe léptetett. Lapunk szelleme, a mely szöcsövet képez a közönség, dohányárusok és a gyártás között, mindenkor objektív módon közreműködött és pedig a legutóbbi nagy hasznára. Jelen pillanatban csak dicsérettel halmozhatjuk el azt, aki a gyártás terén, mely elősorban figyelemre méltó, ezt a haladást előidézte.

Ellenkezőleg az elárusítás terén nemcsak haladást nem látunk, hanem visszaesést. A mi tudomásunk szerint, évek óta e téren oly újítás nem történt, a mely hivatva lett volna javulást előidézni, sőt ellenkezőleg, a dohányárusok rovására óriási módon hátráltató dolgok lettek fentartva, melyek előbbi időkből származnak. És csak, hogy egyet említsünk, évek óta sürgetjük azt a kívánságot, hogy ép úgy a nagy mint kisdohányárusok számára egyaránt érvényes szabályok alkotassanak, a melyekhez ezek épúgy, mint a pénzügyi közegek alkalmazkodjanak, a mennyiben sok rendelet létezik, a mely a jelenleg fennálló rendeletek tárában foglalt rendeletet megzafolja. Már ezen egy hiány az elárusítás terén sok visszasságnak a kuforrása, a mely nem ritkán komplikációra ad alkalmat.

Azonban az elárusításra nézve legújabb időben legnagyobb fontossággal bír, különösen a fővárosban a kis dohánytözsdek szaporítása. Midőn két év előtt Exczellenciád az országában alkalmasint intézett interpellációra adott válaszában kiemelte, hogy a fővárosban a kis dohánytözsdek számának szaporítása meg nem engedhető azért, hogy a fennálló tözsdek egzisztálhassanak, akkor ezen igazságérzetből eredő nyilatkozat a házban helyes-

lőleg tudomásul vétetett, a közönség részéről általában méltányoltott és a dohányárusok által örömmel fogadtott. Mégis azóta a dohánytözsdek száma, bár sokan meghaltak, egyesek tönkrementek, még mindig oly nagy, mint azelőtt. A mi tudomásunk szerint, a fővárosi pénzügyigazgatóság a kérvényezők nagyobb részét kérhetteletlenül elutasítja ugyan, a mennyiben Exczellenciád utasításához szigorúan alkalmazkodik. Mind a mellett a kérvényezők mégis kapnak engedélyt, miként és kinek közbenjárása folytán, azt nem tudjuk.

Nagyméltóságú miniszter ur! A dohánytözsdek számának felére szándékoltt lezállításával szemben azok szaporítása a dohányárusokra nagy szerencsétlenség, de még nagyobb baj az a körülmény, hogy a fennálló szabályok a dohányelárusítási engedélyek kiadásánál tetszés szerint magyaroztatnak s alkalmazásba vétethetnek. Az 1896. évben kiadott rendelet, a mely a fővárosban engedélyezendő dohányárudákról szól, egészen világosan kimondja, hogy hová lehet és hová nem lehet engedélyt adni. Azonban mi bebizonyítani képesek vagyunk, hogy ezen rendelkezések a legtrikább esetben tartanak be és a dohánytözsdei engedélyek átírása, ami szigorúan tiltva van, legtöbb esetben szabadon burjánzik. A jelzett szabályrendeletben még az is foglaltatik, hogy a dohánytözsde engedélyek első sorban oly egyéneknek adandók, a kik az állannak akár katonai, akár polgári pályán szolgálatot tettek, vagy azok özvegyei és árváinak. De erre sincsenek tekintettel és nagy súlyt nem fektetnek reá, mert ily jogcímen eddig vajmi kevés ember kapott engedélyt.

Nagyméltóságú miniszter ur! Mi ezen panaszokat a dolog érdekében, olvasóink érdekében, mielőtt azokat közzétettük volna, az illetékes helyen szóbelileg előadtuk. Miután azonban ezen ügyben mi sem történik, a mi jobbat eredményezni képes volna; miután látjuk, hogy szavunk pusztában elhangzott s annak fontosságát úgy látszik nem is tulajdonítanak, kényszerítve érezzük magunkat arra reámutatni, hogy nálunk e tekintetben más eljárás követtetik, mint Ausztriában, a melynek dohányegyedárusága a mienkkel joggal összehasonlítható és csak abban az egy irányban eltérő, t. i. a dohányárusokkal szemben, a mennyiben a magyar dohánytözsdek az ausztriai tözsdekkel szemben az összehasonlítást ki nem állják.

Azért Exczellenciádhoz azon alázatos kérelemmel járunk, méltóztassék kegyesen elrendelni, hogy a magyarországi dohány nagy- és kisárusok oly bánásmódban s

oly kedvezményekben részesüljenek, mint az osztrák dohányárusok. És a mi a dohánytözsde-engedélyek kiadását illeti, hasonlóképen óhajtuk, hogy nálunk is ép úgy mint Ausztriában kétféle engedélynek kiadása behozassék, t. i. olyanok, a melyek bizonyos személyeknek, a kik az államszolgálat körül maguknak érdemeket szereztek, életfogytiglanig szóljanak és olyanok, a melyek pályázat útján az arra érdemeseknek s ott adassanak meg, ahol az árua felállítására tényleg szükség van.

Tekintettel azon körülményre, mely szerint Magyarországon a trafikok évenként közel 56 millió frtnyi forgalmat eredményeznek, tehát nem megvetendő tényezőként jelentkeznek a dohányegyedáruság kezelésénél; továbbá tekintettel arra, hogy a mostani viszonyok ezen állami intézménynek felvirágoztatását akadályozzák és figyelemmel arra, hogy itt sok ezer becsületes munkás állampolgár jólétéről van szó, reméljük, hogy Exczellenciád bölcsessége az igazít el fogja találni és a magyarországi dohányárus jogát azzá fogja tenni, aminek lenni kell, t. i. a dohányegyedáruságot mint egy hasznos és nélkülözhetetlen eszközt pártolni, ép úgy, mint az elárusítással foglalkozókat egyrészt keresetképesé tenni, másrészt hivatásukat egy szigorúan betartandó rend által megkönnyíteni.

Nagyméltóságodnak alázatos szolgálója:

A Dohányárusok Közlönyének
szerkesztője.

A szivarok minősége.

Egy pár nap előtt egy országgyűlési képviselő a mi szivarjaink minőségét gáncsolta s nyomatékosan hangsúlyozta, hogy nálunk a különlegességi szivarok jósága sok kívánni valót hagy hátra. Egyben a szónok megjegyezte, hogy e miatt Ausztriából sok szivar lesz behozva, miáltal dohányegyedáruságunk kárt szenved.

Egy pár év előtt ezen nézetet mi is magunkévá tettük volna, amennyiben egyes szivarnevek feltűpően rosszak voltak és a szivarok behozatala Ausztriából akadálytalanul folyt. Azóta azonban a helyzet megváltozott, a kifogásolt szivarnevek (belföldi gyártmány), ugymint a Favoritas, Operas, Regalia Media stb. nemcsak jobbak lettek, hanem azoknak fogyasztása óriási mérvben növekszik. Mi ezen jelenségtől nem vagyunk elragadtatva, amennyiben a különlegességi szivarok emelkedő fogyasztásában a közönséges szivarok fogyasztására hátrányt vagy különös emelkedést nem látunk, ami egyforma a visszaeséssel.

Ami a közönséges forgalomban lévő szivarokat illeti, azok előállításában, a mult évhez viszonyítva csak haladást látunk, sőt a világos

szivarok terén évek előtt uralkodó kalamitás elenyésztetett és az iránti panaszok megriktáltak, sőt ma teljesen megszűntek. A szivaroknak régebbi voltak szerinti kiszolgáltatása tekintetében is úgy látszik rend kezd tért hódítani, a mennyiben ma oly szivarok árulhatnak, amelyek fogyasztásukhoz mérten az 1898. évek VI., VII., VIII., IX. és X. időszakából származnak. A gyártmányok különfelesége tekintetében mindenesetre kívánatos volna a gyártás egyenlősége, amennyiben azok eladását csak ez könnyítheti. A közönség, melynek szeszélyei kiszámíthatatlanok, könnyen talál a szivarokon kifogásolni valót, hogy ha a szivarok minden héten más alakban eladásra kerülnek.

Egybíránt mi erről sokszor említést tettünk, hogy ez a dolog természetében fekszik, amennyiben a gyártás különböző gyárban s kezek által történik és a külsőre nézve is egymástól elütnek, de azért ez most már nem más, csak kívánság, melyet ha hangoztatunk s erről említést teszünk, tesszük ezt azért, hogy ez irányban is valami történjék.

Hogy a a gyártás, amint említettük, az utóbbi időben előrehaladást mutatott, ezt azon okból konstatáljuk, mert az erről legjobban értesült dohányárusoknak panaszuk nincsen, ami legjobban bizonyítja arra, hogy a közönség sem járul a panaszszal az elárusítók elé. És bár a közönség mindig talált valami kifogásolni valót a szivarokon és ma is talál, mégis megnyugvársra szolgál, hogy a szivarokat ugyan nem dicséri, de legalább nem gáncsolja.

Az, ami kifogásolandó volna, az a középfajta szivarok hiánya a közönséges elárusításban már csak azért is, hogy minden igény kielégítve legyen. Egyes új szivarnemek behozatala, mely tudomásunk szerint már régen tervben van, új élénkséget eredményezne, amennyiben az, a mint gondoljuk, az összfogyasztás emelését előidézni hivatva volna. De hogy is elégitse ki az általános forgalomban levő tíz szivarnem azt a fogyasztást, amit kimutattunk és azt a rengeteg dohányzót, a milyen ma van és aki azzal beérni kénytelen. Igaz, hogy gondolkozába esnénk, hogy ha a szivarok között oly nagy választék volna, amely a jelenlegi szivarnemet felülmulná és mégis felette ajánlatos lenne egy 8, 12, 16 és 20 filléres szivarnak forgalomba hozatala. Abban a mérvben, amilyenben a szivarka terjeszkedik, olyan mérvben hanyatlak a szivar s ez kétségtelenül igaz, dacára annak, hogy a jövő szivarja a szivarka marad.

Ezáltal bizonyítva van az, hogy az általános fogyasztást emelni kell, mely a szivarokra sem volna hatásméltó, ami most ki van zárva. Hogy ha nem is lehet bizonyosan megállapítani, hogy a szivarka a szivarnak kárt okoz, egy mégis bizonyos és pedig az, megkísérteni, vajjon a szivar-fogyasztás nem volna-e azon mostoha bánásmód alól, melyben a szivar maga az említett módon részesül, felszabadítható. Már nem emlékszünk az időre, melyben egy nagy fogyasztásra szánt új szivar forgalomba hozott volna, mióta a Britania-szivar felmerült. Mindaz, ami azóta a forgalomba került, nem volt a fogyasztóknak, t. i. a jobb középosztályból származó fogyasztóknak számára. És ha a meglévő szivarnemek bizonyos kelendőségnek örvendenek is, ami igen természetes, miután mások nem léteznek, mégis a dohányzó általában jól lakik velük és ha csak a forma alakja és neve az, ami a jól-lakást eredményezi.

Ismételjük a mondottakat, amennyiben egy a saját, mint olvasóink megnyugtatóására kiemeljük, hogy a szivar minősége sokkal jobb most, mint volt azelőtt, hogy a fogyasztók kívánalmának a világos levelek tekintetében elég tetteit és hogy a kész árúnak kezelése s annak kiszolgáltatása sokkal nagyobb gonddal történik, mint

azelőtt. Mi ezt annál is inkább teljes megnyugvással konstatáljuk, mintha ellenkező véleményünket nyíltan kellene nyilvánítanunk akkor, ha erre panasz alkalmat adott volna és pedig egyes-egyedül azért, hogy a dolgot hünen regisztráljuk s azt az illetékes helyen figyelembe vétel végett beajánljuk. S ha mi ma ép úgy, mint egyébként, sokszor újra a szivarnemek szaporítását mérlegeljük, ez nem egyéb más, mint annak a nyílt óhajnak kifejezést adni, amely az általános elárusítási katalógust egész jogosan igen szegényesnek tartja, a mihez a magunk véleményét is fűzzük, t. i. hogy a kedvező eredményt csak a réginek felfrissítése, illetve új szivarnemek behozatalától várjuk. A másik oldalról jövő kritika a meglévő dohánytermékeink felől, amely saját időleges izlésnek hódol a s száakra menő elárusítók kimondására illetve százezrekre menő dohányzókra nem támaszkodhatik, minden alapot nélkülöz, mert egy állt s áll mindenkorra: a nép szava, a sokaság szava!

Kérdések válasz nélkül.

Lapunk egy barátja a következő kérdéseket küldi hozzánk azon kérelemmel, hogy legyünk szivesek azokra válaszolni. De miután mi, sajnos, nem vagyunk azon helyzetben, a kérdésekre biztos és kétséget kizáró választ adni, enneképp felkérjük mindazokat, akik kérdéseire választ adni tudnak, velünk azokat közölni sziveskedjenek.

1. Tekintettel arra, hogy a vidéki dohányárusok különféle hivatalos órákat tartanak, t. i. némelyek 9-től 2 óráig, mások 8 órától 12-ig és 2-től 8-ig, egyesek pedig 6 órától reggel esti 9 óráig tartják üzletüket nyitva; továbbá figyelemmel arra, hogy a rendeletekben az van előírva, hogy az áru a kiszivarnemeknek addig kiszolgáltatandó, amíg a dohányraktár nyitva van, ami tehát annyit jelent, 9 órától reggel délutáni 2 óráig; végre tekintettel arra, hogy egy miniszteri rendelet azt parancsolja, hogy a nagydohánytözsédnek 8-tól 12-ig és 2-től 6-ig nyitva kell lenni, tisztelettel azt kérdem: *hogy melyik eljárás a helyes?*

2. Tekintettel arra, hogy a dohányárusok szabályzatában az olvasható, miként az *ünnepek és vasárnapok kivételével* az árut a kiszivarnemeknek ki kell szolgáltatni és az azóta megjelent rendelet azt határozza, hogy csak vasárnapon lehet az üzletet bezárni; továbbá tekintettel arra, hogy a vasárnap szünet a dohánykiszárusokra ki nem terjed, mindamellett bizonyos feltételek mellett üzletüket bezárhatják; végre tekintettel arra, hogy az elárusítók nagyobb része vasárnapon üzletét bezárja, míg mások üzletüket nyitva tartják vagy az elárusítást a kapu alatt gyakorolják, egész tisztelettel kérdem: *mi van megengedve s mi nincs? mikor lehet a dohánynagy- és mikor a kiszárudát bezárni?*

3. Mennyi ezüstforintot, mennyi váltópénzt és mennyi rézfillért szabad a dohánynagyárusnak az állampénztárba beszállítani; illetve mennyit muszáj tőle százalékban elfogadni? Mennyi aprópénzt tartozik a dohánynagyözsér elfogadni?

4. Hányszor szabad a dohánynagyárusnak a raktárból az árut havonta megrendelni? Vajjon a megrendelések száma a fogyasztás nagyságához van-e kötve? S ha nem, miért nem? Vajjon a hivatalnok saját belátása szerint eljárhat-e? Vannak-e kivételek, s ha igen, mikor? Ki a dohányraktárnak közvetlen hatósága?

Köteles-e a dohányraktár az árut kicserélni akkor, ha a felettes hatósága azt elrendeli?

5. Vajjon azon rendelet fennáll-e még, mely szerint elromlott vagy nedves áruk rövid úton kicserélhetők, vagy ezen rendelet már visszavonott-e?

6. Vajjon a koreszmárosok és kávéosok megrendeléseiket a dohány-nagy- vagy kiszárusoknál tartoznak-e tenni? Vajjon ezek különlegességi szivarokat megrendelhetnek-e és magasabb áron árúsíthatják-e vagy sem? Vajjon jogosítváók a szivarokat és szivarkákat másoknak és nemcsak kizárólag vendégeiknek eladni és mily mennyiségben?

7. Milyen készletet tartozik a dohánynagyárus tartani? Vajjon ez bizonyos pénzösszeghez vagy mindenféle fajtához van-e kötve? Vajjon az engedélyezett hitel, viszonyítva a fogyasztáshoz, mindenütt egyforma-e? Létezik-e tekintetben szabályrendelet, vagy a hitel esetéről-esetire tetszésszerűt magasságban engedélyeztetik-e?

8. Vajjon a dohánynagyárudának elnyerése kvalifikációhoz van-e kötve? Vajjon a dohánynagyözsédék s különlegességi árudák engedélyezésénél figyelem van-e arra, vajjon a kérvényező szakember-e? Vajjon elegendő-e a dohánynagyözséde engedélyezésénél, ha a kérvényező kimutatja, hogy csak a szükséges tőkével rendelkezik és erkölcsösségét s származását igazolja?

9. Milyen nagy fogyasztást kell elérnie a dohánynagyárusnak, hogy annak szükségessége bizonyítottassék? Mily nagy fogyasztás mellett várhatja, hogy províziója élvezetében megmaradjon?

10. Vajjon a dohánynagyáruda a dohánykiszárudával együtt egy helyiségben gyakorolható-e, vagy a kiszárudának elkülönített helyiséggel kell bírnia?

11. Mily körülmények között lesz egy kiszivarnemek engedélyező? Vajjon a kérvényező tartozik-e bizonyos kvalifikációt kimutatni? Vajjon a kiszivarnemek engedélyezése kegynek tekintendő-e, vagy abban az esetben lesz-e engedélyező, hogy ha arra szükség van? Tekintettel arra, hogy minden dohányárus bért tartozik fizetni, bátorkodom kérdezni, vajjon a szomszédos tözsédnek a bérlet le lesz-e szállítva, ha egy új tözséde megnyílik?

12. Figyelemmel arra, hogy kiszolgált katonák és azok özvegyei s árváinak engedélyek ki lesznek adva, kérdem, vajjon ezen kvalifikáció mindenkor figyelembe vétetik-e?

13. Mily távolság szükséges egyik árudától a másodikáig? Vajjon a lépések vagy kilométerek száma mérvadó-e? Vajjon az ut szélessége tekintetbe vétetik-e? Vajjon az 1896. évi rendelet szerint a három szomszédos árudának 60,000 frtra rugó forgalma betartatik-e, respektáltatik-e?

14. Milyen okmányok szükségesek egy dohány-elárusítási engedély elnyeréséhez?

15. Vajjon az, a ki engedéllyel bír, ezen engedélyt másnak eladhatja-e? Vajjon az engedély ily esetben átíratatik-e? Vajjon egy és ugyanazon engedélynek tulajdonosa, ki az árudáját más utcába áthelyezi, kap-e arra engedélyt, ha azt kéri?

16. Vajjon az engedélytulajdonos tartozik-e az üzletét személyesen vezetni? Szabad-e azt neki bérbe adni? Vajjon egy engedély a tulajdonos tudta nélkül átíratható-e?

17. Vajjon adatnak-e engedélyek azon esetben is, hogy ha a kérvényező beigazolni nem tudja, hogy arra helyiséggel bír?

18. Van-e arra rendelet, a melyből a kérvényező kivetheti a nélkül, hogy magának föltételes kötséget okozzon, miszerint az engedélyt elnyerheti? Van-e szabályrendelet oly árudákra, melyeket az üzletbe be kell vezetni?

Mi ezen kérdéseket azon reményben publikáljuk, hogy e tekintetben oly válaszokat kapunk, melyekből kitanítva legyünk és még azon okból, hogy adandó alkalommal a hozzánk intézett kérdésekre határozott választ adhassunk.

„DOHÁNYÁRUSOK KÖZLÖNYE“

(ORGAN DER TABAK-GROSS- UND KLEINVERSCHLEISSER UNGARNS).

INHALT. Offener Brief an Se. Excellenz den Herrn Finanzminister. — Die Qualität der Zigarren. — Die Sonntagsruhe der Trafikanten. — Briefkasten der Redaktion. — Annoncen.

Offener Brief an Se. Excellenz den Herrn Finanzminister.

Ew. Excellenz!

Die Zwecke, welche unser Fachblatt verfolgt und die in Folge dessen durch uns entfaltet Tätigkeit dürfte Ew. Excellenz nicht unbekannt sein. Haben doch Ew. Excellenz bereits im Jahre 1894 in einem Erlasse darauf hingewiesen, dass der „Dohányárosok Közlönye“ für das Tabakmonopol erspriesslich wirkt. Wir wussten diese ausserordentliche Gnade Ew. Excellenz in vollstem Masse zu würdigen und unser Bestreben, sowohl im Interesse der k. u. Tabak-Regie, wie auch derjenigen der Gross- und Kleintrafikanten Ungarns nützlich zu wirken, hat uns auch bisher bei all unseren Handlungen geleitet.

Dankbarst erkennen wir auch daher an, dass so Manches und Vieles, namentlich auf dem Gebiete des Fabrikationswesens eine Aenderung erfahren hat, in dem Sinne, wie wir dies angeregt. Viel Schädliches und Hemmendes wurde abgeschafft, viel Nützlichliches eingerichtet. Gemäss der Tendenz unseres Blattes, dass es ein Sprachrohr bilde zwischen Publikum, Verschleisser und Fabrikationsstelle, hat es dies in durchaus objektiver Weise stets gethan und wahrlich nicht zum Schaden der Letzteren. Im gegenwärtigen Augenblicke ist dieser Amtsstelle nur rückhaltsloses Lob zu spenden für den wesentlichen Fortschritt auf dem Gebiete der Fabrikation, die allerdings in erster Reihe in Betracht zu kommen hat.

Dagegen erblicken wir auf dem Gebiete des Verschleisswesens nicht nur keinen Fortschritt, sondern einen wesentlichen Rückschritt. Unseres Wissens nach wurde seit vielen Jahren keine Neuerung eingeführt, welche den Zweck, zu verbessern, verfolgt hätte, im Gegentheil, eine kolossale Menge, das Verschleisswesen hemmender Dinge, welche aus früheren Zeitperioden stammen, blieben bis zum heutigen Tage aufrecht erhalten. Um nur Eines zu erwähnen, urgiren wir seit vielen Jahren den Wunsch, es möge für die Gross- und Kleinverschleisser eine für Alle gültige Verordnung geschaffen werden, wonach sich diese, sowie die Finanzorgane zu richten haben, zumal eine Menge Verordnungen bestehen, welche das gegenwärtig in Verwendung stehende Verordnungsbuch für die Verschleisser desavouirt. Schon dieser eine Mangel bringt auf dem Gebiete des Verschleisswesens eine Unordnung hervor, welche nicht selten zu Komplikationen Anlass gibt.

Von hervorragender Bedeutung jedoch für das Verschleisswesen ist die seit neuerer Zeit namentlich in der Hauptstadt zu Tage tretende Vermehrung der Kleintrafiken. Als Ew. Excellenz vor zwei Jahren, gelegentlich einer an Ew. Excellenz gerichteten Interpellation im Abge-

ordnetenhaus die Erklärung abgaben, dass die Trafiken in der Hauptstadt nicht vermehrt werden dürfen, damit die bestehenden Trafiken zu existieren vermögen, da wurde dieser von wahrer Gerechtigkeit zeugende Ausspruch vom ganzen Hause zustimmend aufgenommen, vom Publikum durchwegs gebilligt und von den Verschleissern bejubelt. Indess ist die Anzahl der Trafiken, trotzdem seither viele Besitzer von Trafiken starben, viele zu Grunde gingen, noch immer so hoch, wie damals. Unseres Wissens nach weist die hauptstädtische Finanzdirektion den grössten Theil der Gesuchsteller rücksichtslos ab, zumal sie, der Weisung Ew. Excellenz gemäss, hierin strenge vorgeht. Gleichwohl erhalten diese Gesuchsteller doch die Lizenzen, wieso und durch wen, das wissen wir nicht.

Ew. Excellenz! Ist schon die Vermehrung der Trafiken, entgegen der ursprünglichen Absicht, den Stand derselben auf die Hälfte zu reduzieren, für die Verschleisser ein Unglück, so wiegt der Umstand noch weit verhängnisvoller, nach welchem die bestehenden Vorschriften bei Ertheilung der Trafik-Lizenzen je nach Gutdünken gedeutet und behandelt werden können. Der im Jahre 1896 herausgegebene Erlass, welcher die Ertheilung der Trafiken in der Hauptstadt behandelt, spricht es zwar ganz deutlich aus, wo eine solche errichtet werden kann und wo nicht. Allein, wir sind in der Lage nachzuweisen, dass diese Bestimmungen nur in den seltensten Fällen Beachtung fanden und dass die Umschreibung von Trafik-Lizenzen, welche streng verboten ist, gleichwohl in den meisten Fällen stattfindet. Auch heisst es in den bezüglichen Vorschriften, dass Trafik-Lizenzen in erster Reihe solchen Personen verliehen werden sollen, welche dem Staate als Militär oder im Zivildienste geleistet, oder an deren Witwen und Waisen. Auch darauf scheint kein Gewicht gelegt worden zu sein, denn auf Grund dieses Rechtes wurde noch sehr wenigen Leuten eine Lizenz ertheilt.

Ew. Excellenz! Wir haben diese unsere Beschwerden, im Interesse der Sache, im Interesse unseres Leserkreises, bevor wir dieselbe publizistisch erörterten, an kompetenter Stelle mündlich zur Sprache gebracht. Nachdem jedoch in dieser Angelegenheit nichts geschieht, was zum Besseren führen könnte, nachdem wir nicht gehört und wie es scheint, auch nicht beachtet werden, sehen wir uns genöthigt, darauf hinzuweisen, dass bei uns in dieser Beziehung ein weit ungleiches Verfahren beobachtet wird, als in Oesterreich, dessen Tabakmonopol mit dem unserigen mit Fug und Recht verglichen werden kann und nur in dieser einen Richtung, natürlich dem Verschleisser gegenüber, eine Unähnlichkeit zum Nachtheile der ungarischen Verschleisser aufweist.

Demnach unterbreiten wir Euer Excellenz die ganz ergebenste Bitte, Ew. Excellenz mögen anzuordnen geruhen, dass sowohl die Grosstrafikanten, wie auch die Kleintrafikanten Ungarns, derselben Behandlung und derselben Begünstigungen theilhaftig werden sollen, wie die Verschleisser Oesterreichs. Und was die Ertheilung der Trafik-Lizenzen anbelangt, so wünschen wir gleichfalls, dass es auch bei uns zweierlei Trafik-Lizenzen, sowie in Oesterreich geben möge, nämlich solche, welche auf bestimmte Personennamen lautend, für erworbene Verdienste um den Staat auf Lebensdauer ertheilt werden und solche, welche im Konkurswege dort, wo sie gerade nothwendig sind, an Bezugsberechtigte vergeben werden.

Mit Rücksicht auf den Umstand wonach das Trafikwesen in Ungarn, das nahezu 56 Millionen Gulden jährlich vereinnahmt, ein nicht zu unterschätzender Faktor bei dem Betriebe des Tabakmonopols bildet; ferner mit Rücksicht darauf, dass die dermaligen Verhältnisse das Emporblühen dieses staatlichen Industriezweiges behindern und in Anbetracht dessen, dass es sich dabei auch um die Wohlfahrt vieler Tausender arbeitsamer ehrlicher Staatsbürger handelt, hoffen wir, dass die Weisheit Ew. Excellenz das Richtige finden wird, um das Verschleisswesen in Ungarn als das zu gestalten, was es sein soll, als ein nützlichliches, unentbehrliches Mittel, das Tabakmonopol zu heben, wie auch diejenigen, welche sich mit dem Verschleisse befassen, einerseits erwerbsfähig zu machen, andererseits ihnen den Beruf durch eine strikte einzuhaltende Ordnung zu erleichtern.

Euer Excellenz ergebenste

Redaktion des „Dohányárosok Közlönye“.

Die Qualität der Zigarren.

Jüngster Tage hat ein Mitglied des Abgeordnetenhauses die Qualität unserer Zigarren bemängelt und hauptsächlich betont, dass die Spezialitäten-Sorten bei uns viel zu wünschen übrig lassen bezüglich ihrer Güte. Auch hat der betreffende Redner bemerkt, dass dadurch aus Oesterreich viel Zigarren eingeführt werden, wodurch unser Monopol geschädigt wird.

Vor einem Jahre noch hätten wir diese Ansicht zu der unserigen gemacht, zumal in der That einige Sorten auffällig schlecht waren und die Einfuhr von Zigarren aus Oesterreich auch flott betrieben wurde. Seither jedoch hat sich die Situation geändert. Die bemängelten Sorten (Inländer Erzeugnisse), wie die Favoritas, Operas, Regalia Media etc. sind nicht nur viel besser geworden, sondern deren Consum steigt auch in immenser Weise. Wir selbst sind von dieser Erscheinung nicht sehr entzückt, zumal wir in dem Steigen der Spezialitäten-Sorten ein Fallen in dem Consum der gewöhnlichen Sorten erblicken, oder zumindest keine besondere Steigerung derselben, was einem Rückgange gleichkommt.

Was nun die in dem allgemeinen Verschleiss befindlichen Sorten anbelangt, so ist ein Fortschritt in deren Erzeugung, im Vergleiche zum

Vorjahre, unverkennbar. Ja, es wurde sogar die seit einigen Jahren anhaltende Kalamität bezüglich des Mangels lichter Deckblätter behoben und die Klagen wegen deren Nichtvorhandensein wurden immer seltener, und gegenwärtig werden sie überhaupt nicht laut. Auch in Bezug der Ausfolgung der Zigarren nach Massgabe ihres Alters scheint eine strikte Ordnung platzgegriffen zu haben, da man gegenwärtig in den Trafiken Zigarren verkauft, welche, je nach der Gangbarkeit der Sorte, aus den Zeitperioden VI, VII, VIII, IX, X des Jahres 1898 stammen. In Hinsicht der Verschiedenheit der Provenienz der Zigarren wäre allerdings eine Gleichheit in der Fabrikation wünschenswerth, da nur eine solche den Verkauf derselben erleichtert. Das Publikum, dessen Launen mitunter unberechenbar sind, findet reichlich Gelegenheit, an den Zigarren Mängel zu finden, wenn sie ihm jede Woche in immer anderer Gestalt präsentiert wird. Indess, wir haben dies schon des Oeffteren betont, liegt es in der Natur der Sache, dass die Fabrikation, durch verschiedene Fabriken und Hände ausgeführt, auch ein verschiedenes Aussehen zur Schau tragen muss, und so ist es vorläufig nichts Anderes als ein Wunsch, den wir äussern, wenn wir erwähnen, dass nach dieser Richtung hin etwas geschehe.

Wenn die Fabrikation, wie erwähnt, hauptsächlich in letzterer Zeit wesentliche Fortschritte gemacht, so konstatieren wir dies aus dem Grunde, weil die hierüber am besten informirten Verschleisser keine Ursache zu Klagen haben; der beste Beweis dafür, dass das Publikum auch die Verschleisser nicht mit Klagen belästigt. Und obgleich das Publikum zu allen Zeiten über die Zigarren zu klagen gewohnt war und auch noch heute gewohnt ist, kann man es als ein Zeichen der Zufriedenheit betrachten, wenn es nicht lobt, aber auch nicht tadelt. Das, was zu bemängeln wäre, ist das Fehlen einiger Mittelsorten im allgemeinen Verschleiss, und wäre es auch nur deshalb, um jeden Geschmack zu befriedigen. Die Einführung einiger neuen Sorten, die unseres Wissens nach ohnehin schon lange geplant wird, würde belobend auf das Gesammte wirken, insofern man, wie wir annehmen, eine ergiebige Steigerung des Gesamtconsums erwartet. Wie sollen auch die zehn Sorten Zigarren des allgemeinen Verschleisses genügen für einen Consum wie der ausgewiesene und für eine Raucheranzahl, wie diejenige es ist, welche sich damit zufrieden geben muss. Wohl haben wir auch Bedenken, wenn eine Auswahl unter den Sorten vorhanden

wäre, welche das Doppelte der Sortenanzahl von jetzt überstiege, allein immerhin wäre die Einführung einer Zigarre à 8 Heller, sowie 12 Heller, 16 Heller und 20 Heller nur wärmstens zu empfehlen.

In dem Masse, als die Zigarrette allmählig das Terrain erobert, fällt die Zigarre nicht, das ist einmal bewiesen, trotzdem die Zigarre der Zukunft die Zigarrette bleibt. Was aber dadurch erwiesen ist, das ist die notwendige natürliche Steigerung des Gesamtconsums, die also auch auf den Consum der Zigarren ihre Wirkung ausüben müsste, was keineswegs der Fall ist. Lässt es sich aber nicht mit Sicherheit konstatieren, dass die Zigarrette der Zigarre schadet, so steht Eines fest, und zwar dasjenige, den Versuch zu machen, ob der Zigarren-Consum nicht durch die stielmütterliche Behandlung, welche die Zigarre selbst in der erwähnten Weise erfährt, gehoben werden könnte.

(Fortsetzung folgt.)

Die Sonntagsruhe der Trafikanten.

Die Absicht, die Sonntagsruhe einzuführen, ist geradeso vorhanden, wie vor einem Jahre, und wir befürchten, wenn nicht energische Schritte von den dabei zunächst interessirten Trafikanten aus unternommen werden, dass diese Absicht auch noch nächstes Jahr vorhanden sein wird. Inzwischen entbehren Tausende von Menschen jene behufs Erhaltung ihrer Gesundheit notwendige Ruhe, die da allwöchentlich einige Stunden währt und die jeden Menschen, ob er will oder nicht, vom Staate aus mit Recht aufgezwungen wird, nur dem Trafikanten nicht.

Dem Trafikanten nicht! Warum nicht? Besteht er nicht geradeso aus Fleisch und Blut, wie ein Anderer? Ist der Trafikant oder die Trafikantin ein Werkzeug in den Händen des Tabakmonopols, das weniger geschätzt zu werden verdient, als die Maschine in der Fabrik, die aus Eisen bestehend, gleichwohl ihren Ruhetag hat? Oder ist der Trafikantenstand am Ende gar ein solch abhängiger, dass nicht einmal ein für sämmtliche Bürger des Landes gültiges Gesetz ihn zu schützen vermag? Doch wozu sollen wir abermals uns in Rekrimationen ergehen über eine Sache, die so klar auf der

Hand liegt, dass selbst das Publikum, welches dabei garnicht interessirt ist, vollständig auf Seite der Trafikanten steht. Und wozu sollen wir noch etwas zu Gunsten der Einführung der Sonntagsruhe sagen, wenn wir der Meinung sind, dass die Nichteinführung eine Gesetzesverletzung bedeutet, wozu ein Staat in keinem Fall die Hand bieten darf.

Wir werden zusehen, ob die Einführung der Sonntagsruhe in den nächsten Wochen erfolgen wird, und im Falle dies nicht geschieht, dann werden wir unseren Lesern nur den guten Rath ertheilen, dass sie dieselbe auf jenem gesetzlichen Wege energisch verlangen sollen, welcher geeignet ist, Hilfe zu schaffen.

Hilfsredakteur: Ferdinand Heltai.

Briefkasten der Redaktion.

Herrn A. W. in K. Wie Sie meinem ungarischen Artikel der vorliegenden Nummer entnehmen, wissen wir selbst in vielen Dingen keinen Bescheid und ist daher auch die Beantwortung Ihrer Frage für uns eine Sache der Unmöglichkeit.

Für Zigarretten und Pfeifenraucher!
Das beste und gesündeste Rauchen

ist unbedingt das mit
„MÖRATHON“.
Nur echt mit dem Kinderkopf als Schutzmarke.

Ein kleines Packet genügt, um 5—6 Packete Tabak und 3—4 Packete Zigar.-Tabak wohl-schmeckend, angenehm duftend und der Gesundheit sehr zuträglich zu machen.

1 klein. Pack. 10 kr., 4 grosses 30 kr.

Alleiniger Erzeuger
Th. Mörath,
Graz,
Drogerie „zum Biber“.

Hauptdepot für die Länder der ungarischen Krone
Kálmán és Társa,
Import- u. Exportagentur.

Budapest, VI., Gyár-uteza 43 és Teréz-körút 50.
Ueberall erhältlich. Sehr einträglich für Wiederverkäufer.
10 kl. Packete franko Nachn. fl. 1.26.

„LE GRIFFON“
„LE SUBLIME“
anerkannt bestes und feinstes echt französisches
ZIGARETTENPAPIER.

Unentbehrlicher Artikel in den k. u. Tabak-Gross- und Kleintrafiken!

LOHNENDER VERSCHLEISS,
weil von Jedermann verlangt.

GENERAL-DEPOT:

Goldzieher Géza

BUDAPEST, V., Sas-utoza 29.